

ГОЛОДУЮЧИХ ІНВАЛІДІВ ЗАТРИМАЛА МІЛІЦІЯ

Київ (Рухінформцентр). — Тут у вівторок, 6-го листопада, міліціонери затримали вісьмю інвалідів, які вже тиждень голодували перед будинком ЦК КПУ, протестуючи проти злиденного існування. Всі учасники голодування приїхали з Донбасу і в числі вимог про поліпшення соціального забезпечення інвалідів вимагають також реєстрації міністра торгівлі Крайного та заступника прокурора України Синокова. Обидва вони родом з Донбасу і ще там запланували себе на високі пости. Такої ж думки голодуючі і про міністра соціального забезпечення Лук'яненка.

Голодуючі інваліди також протестують проти переслідування активістів демократичних об'єднань та проти «лікування» їх у психіатричних лікарнях.

У вівторок голодуючих вкинули до вантажного ав-

томобіля та відвезли до відділу міліції Ленінського району Києва. Там їх мали намір протримати три доби під приводом з'ясування, хто ці люди, але імена голодуючих уже були відомі з публікацій у місцевій пресі. Отже в міліції їх протримали 7-го листопада, щоб «очистити» вулицю на час відзначення 73-ї річниці Жовтневої революції.

Голодуючі відмовлялися розмовляти з начальником міліції Кондратюком і вимагали зустрічі з прокурором. Ім відмовили відчинити вікно і тоді вони почали співати «Вставайте, гніди і голодні». Під будинком міліції зібрався натовп людей, вимагаючи звільнення затриманих інвалідів. Нарешті їх звільнили, але не повернули голодуючим їхні речі. Голодуючі повернулися до будинку ЦК КПУ і продовжують голодувати.

І. Соневицький взяв участь у Музичному Фестивалі в Києві

Нью Йорк. — Визначний сучасний український композитор і музикознавець, д-р Ігор Соневицький повернувся з України, де на запрошення Спілки Композиторів України взяв участь у Першому Українському Міжнародному Музичному Фестивалі в Києві.

У неділю, 7-го жовтня, в Будинку Архітектури заслужений артист УССР баритон С. Степан виконав І. Соневицького цикл пісень «Зів'яле листя» до слів І. Франка, а 11-го жовтня в церкві Святої Покрови на Подолі хор під диригенту-

рою Мстислава Юрченка виконав перший раз Літургію композитора. Слухачі, в тому числі видатні українські музичні діячі, композитори, музикознавці, диригенти зворушливо привітали новий твір у галузі української церковної музики.

Крім того І. Соневицький віддав низку важливих ролей виконавцям чільних культурних установ про можливість співпраці дисперсії з материнською інформацією про діяльність Центру Української Культури в ЗСА.

В. Дудич програв у виборах до Конгресу

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Володимир Дудич, член Стойової асамблеї в Ілліной і енергійний активіст Республіканської партії, не зміг добитися перемоги проти довголітнього конкурента Френка Аннунціо у виборах до Конгресу ЗСА у вівторок, 6-го листопада.

Згідно з останніми підрахунками В. Дудич отримав 66,223 голоси, тобто 46 відсотків, а демократ Аннунціо — 78,838 (54 відсотки).

Появилася книжка Н. Дюк та А. Каратницького про „Приховані нації“

Нью Йорк. — Цього року тут з Видавництва Вільям Морроу і Ко. англійською мовою опубліковано 284-сторінкову книжку в локсусовій твердій обгорці подружжя Наді Дюк та Адриана Каратницького п.з. „Приховані нації“ — народи, які кидають виклик Советському Союзу.

Н. Дюк здобула докторат з модерної історії в коледжі св. Антонія, Оксфордський університет. Вона навчалася історії політики в СССР в Оксфорді і сьогодні є експертом у ділянці советських і східноєвропейських справ у організації Кривої допомоги демократії А. Каратницький — керівник дослідів для АФЛ-СІО департаменту для міжнародних справ. Його статті публікувалися в „Вашингтон Пості“ і „Волл Стріт Журналі“. Автори згадали вгорі книжки були редакторами лондонського бюлетеню п.з. „Огляд советських націоналізмів“. Обидва живуть у Вашингтоні, Д.К.

Книжка „Приховані нації“, — як пояснює Видавництво, — відкриває перед читачем історичні події ХХ сторіччя у Советському Союзі, процес народження націоналізму і масові протести досі мовчазних людей і республік СССР, поміж ними, очевидно, Україна. Автори, подорожуючи по різних республіках, говорили з їхніми провідниками і звичайними громадянами і цим самим удокументували свої спостереження зоб-

раженням дійсності — з висновком, що поодинокі народи, які живуть у республіках СССР, сьогодні кидають виклик советському уряду. Особливо цікаві думки, після прочитання цієї книжки, висловлюють колишні радянські президенти — президента Джиммі Картера — Збігнев Бжезінський та президента Рональда Регана — Александер М. Гейг. З. Бжезінський пише: „Приховані нації вказують нам як і де є ми, який шойно показується на обрії, що може вибухнути шаленим пожежним... Прочитання цього твору є konieczним, щоб зрозуміти фрагментацію СССР. А. Гейг підкреслює: „У книжці маємо до діла із політичним динамітом — вимогою досконалих прихованих націоналізмів у СССР здобути більш автономну і незалежну екзистенцію. Автори переконливо доводять, що найкращим шляхом у цьому напрямі є демократичний і федеративний устрій. І протилежно до загальноприйнятого досвіду автори вказують, що така розв'язка причиниться до державної стабільності СССР. У ці роки неможливі зміни — книжка ця — це konieczність“.

Хто хотів би набути згаданий твір — в ціні 22 дол. 95 центів — повинен звернутися на таку адресу: William Morrow and Company, Inc., Publishers, 105 Madison Ave., New York, N. Y. 10016.

УКРАЇНА ДОМАГАЄТЬСЯ ПРАВА УЧАСТИ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Нью Йорк. — Советське пресове агентство ТАСС, згідно його ньюйоркського кореспондента, повідомило, що постійний представник Української ССР до Організації Об'єднаних Націй Генадій Удовенко передав в середу, 7-го листопада, окрему ноту представникові Франції П.Л. Бляну, у якій говориться, що Україна має намір стати повноправним учасником конференції 33-ох європейських держав, з'єднаних Стейтів Америки і Канади, які підписали угоду про безпеку і співробітництво в Європі. Як відомо, така конференція відбувається в цьому місяці від 19-го до 21-го листопада в Парижі.

Це рішення, — говорить в ноті-листі до уряду Франції, — пов'язане з актом проголошення декларації суверенітету України. Того ж дня в цій справі були повідомлені усі представництва держав, які брали участь в паризьких нарадах. Приймаючи до уваги той факт, що для участі України в конференції і взагалі членстві європейської спільноти потрібно погодженості членських держав і рішення про участь України може затягнутися, Україна звернулася з проханням, щоб держави-сигнатори та організатори конференції поклали надалі Україні статус спостерігача.

Х. Головач-Дебаррі здобуває нові нагороди

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Українська мисткиня Христина Головач-Дебаррі, яка має за собою вже ряд мистецьких успіхів в українській та американській громадській діяльності, разом з іншими американськими малярами, що працюють в цій ділянці. Виставка мала назву „Праці в пастелі“ і мала великий успіх, а в місцевій американській пресі здобула довшу новинку із світлин картини нашої мисткині.

В мистецькій галерії Фунсанес в театрі Пейпер Мілл в Миллбурі, Н.Дж. відбувається виставка пастелів від 28-го до 9-го грудня, на якій знаходяться картини Х. Дебаррі і де вона дістала відзначення за пастелі. В цій самій галерії планується у лютому та березні 1991 року ще одна виставка під назвою „Лише пастелі“, на яку мисткиню також запрошено.

Виставка влаштована організацією пастелістів Америки викликала широке зацікавлення публіки. Друге Х. Дебаррі виставляла свої картини в мистецькій галерії повіту Ессекс в часі між 7-м жовтня і 10-м листопада, разом з іншими американськими малярами, що працюють в цій ділянці. Виставка мала назву „Праці в пастелі“ і мала великий успіх, а в місцевій американській пресі здобула довшу новинку із світлин картини нашої мисткині.

В мистецькій галерії Фунсанес в театрі Пейпер Мілл в Миллбурі, Н.Дж. відбувається виставка пастелів від 28-го до 9-го грудня, на якій знаходяться картини Х. Дебаррі і де вона дістала відзначення за пастелі. В цій самій галерії планується у лютому та березні 1991 року ще одна виставка під назвою „Лише пастелі“, на яку мисткиню також запрошено.

Болгарія не святкувала річниці большевицького перевороту

Софія, Болгарія. — Перший раз від десятиліття Болгарія, незважаючи на те, що владу в тій країні все ще тримають в своїх руках комуністи, які тільки змінили назву партії з комуністичної на соціалістичну, майже зignorувала річницю большевицького перевороту, яку так парадно відзначували раніше усі комуністичні країни 7-го листопада кожного року, а цей день був великим святом в центрі і на периферії імперії.

Кладі Гейберман, кореспондент газети „Нью Йорк Таймс“, інформує у числі з 8-го листопада, що навіть ще минулого року офіційним святом в Болгарії, були закриті усі урядові установи, школи, більші склади, а на вулицях Софії повішали на багатьох будинках червоні прапори, символи комуністичного режиму імперіалізму, які нагадували численним поневоленим в СССР народам, а також народам-сателітам про підневільний стан в якому вони знаходилися. Кілька років тому болгарські комуністи влаштували навіть на вулицях більших міст багатолюдні паради військових і цивільних осіб, щось в роді імітації московських парадів на Красній площі.

Але, несподівано для всіх, минулого року, власне після такого парадного святкування 7-го листопада, наступив основний злам у політичній думці комуністів в Болгарії. Вони в першу чергу відсунили від влади доголітного сталінізму-диктатора Тодора І. Живкова, після 35-річного „панування“. Після цього похиталася хвиля чисток сталіністів і з компартії та ключових позицій викидали один по

одному твердолобих комуністів, заступаючи їх людьми більш ліберальних поглядів. Сьогодні, тобто 7-го листопада, в Софії нуртує нормальне життя. Немає жодних парад, прапорів, портретів вождів. „Це було свято їхнє, не наше, вони тільки заставляли нас наслідувати Москву“, — заявляють сьогодні офіційні особи і приватні громадяни Болгарії. Свята не було для нікого. Працювала навіть Верховна Рада, всі урядові установи і школи. „Я не думаю, що Болгарія, вже цілком зірвала зв'язки з минулим. При владі все ще сидять комуністи, які називають себе соціалістами, а демократичні сили ще надто слабкі, щоб перебрати владу в свої руки, подібно як це зробили політичні сили в Чехо-Словаччині чи в Польщі“, — заявив кореспондент один з політичних діячів, який не бажав виявляти свого прізвища.

Навіть на будинку Комуністичної партії немає вже червоної зірки. Її зняли при допомозі гелікоптера на вимогу мешканців Софії. Перенесено також урну з попомом спаленого тіла першого комуністичного лідера Болгарії Георгія Димитрова і поховано у невідомому місці. Залишилися у столиці тільки великий пам'ятник В. Леніна, символ тоталітарної комуністичної системи, але й проти цього „свідка“ комуністичного режиму вже почало протестувати населення, а „вандали“ обливають пам'ятник червоною фарбою. В місті однак живе ще кілька надій старих сталіністів-пенсіонерів, які під помальованням на червоно пам'ятники поклали китицю живих квітів, каже кореспондент Гейберман.

ЕЛЬЦІН ОБОРОНЯЄ ЕКОНОМІЧНУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ РОСІЇ

Москва. — В американських газетах появились повідомлення про зустріч президентів СССР і Росії — Михайла Горбачова і Бориса Єльцина. На зустрічі нібито був досягнут певний прогрес в ділянці передбачуваної економічної реформи. Советське пресове агентство ТАСС у зв'язку з цим скупом повідомляє, що в неділю, 11-го листопада, у Кремлі відбулася зустріч Горбачова і Єльцина, на якій обговорювалися справи підготовки нового союзного договору, переходу країни до ринкової економіки та інші проблеми.

ТАСС цього разу виступив у своїй звичайній функції „партийдного коментатора“, не повідомивши нічого конкретного і обмежившись загальними фразами. Ось що, наприклад, сказав у передруку повідомлення ТАСС поміщеного у „Правді“: „На засіданні, проведені під головуванням заступника генерального секретаря ЦК КПСС Володимира Івашка, було розглянуто ряд справ, що стосуються становища партії у справі збереження цілісності оновлення союзу, формування громадського суспільства, зміцнення правової держави... Відзначалося, що навколо нового союз-

ного договору киплять суспільні пристрасті... Що саме ТАСС має на увазі під словом „пристрасті“, не зовсім зрозуміло, але горбачовсько-єльцинський альянс, як видно, розпався. У понеділок президент Росії заявив, що центральний уряд має намір змусити республіку до визнання підлеглого становища. „Ми ніколи не могли погодитися з цим і ніколи на це не підемо“, — сказав Єльцин на сесії Верховної Ради Російської федерації.

Говорячи про союзний договір, Єльцин відзначив: „Вони хочуть спочатку диктати від нас згоду, а вже потім обговорювати всі непорозуміння. Ми ніколи не підемо на такі умови“.

Верховна Рада РСФСР значною більшістю голосів підтвердила пріоритет республіканських законів над загальносоюзними і оголосила, що вся республіканська власність, включаючи фінанси і корисні копалини, віддається з-під контролю Советського Союзу.

Несподівано для багатьох, допоміг Єльцинові його прем'єр-міністр Іван Сілаєв, який сказав, що „республіка розуміє загальносоюзну місію, але не може при цьому відмовитися від власної самостійності“.

КОРОЛЬ ЙОРДАНІЇ ПОБОЮЄТЬСЯ НАСЛІДКІВ ВІЙНИ

Женева, Швейцарія. — Король Йорданії Гусейн заявив у вівторок, 6-го листопада, що криза в районі Перської затоки містить у собі „зерно потенційної глобальної катастрофи“. Король намалював апокаліптичний образ горючих нафтових копалин і неба, на тисячі кілометрів затягнуто го чорною пеленою.

Своє звернення до учасників Женевської конференції ООН король перетворив у заклики до міжнародної спільноти зробити все можливе, щоб розв'язати кризу мирним шляхом. Однак Гусейн не зміг запропонувати конкретних шляхів мирного врегулювання.

Покликуючись на попередню оцінку запасів Кувейту („коло 50 мільйонів барелів“) будуть охоплені пожежні, екологічна шкода і людські жертви „перевершуватимуть найбільш похмурі очікування“.

За словами Гусейна, у війні на Близькому Сході може бути вжита хімічна або біологічна зброя масового знищення. Агентство АП не повідомило про те, яка була реакція на промову короля Гусейна з боку делегатів женевської конференції, на якій представлені 120 країн. Відомо, що французький прем'єр-міністр

Мішель Рокар відзначив, що близькосхідна криза не є темою обговорення женевської конвенції. Що стосується посторонніх спостерігачів, то вони в один голос назвали короля Гусейна панікером.

Спеціаліст з економіки видобутку нафти Пітер Богін твердить, що „звичайними засобами можна підірвати виробничі обладнання, але підірвати нафтові копалини можна лише з допомогою нуклеарної бомби“.

За словами П. Богіна, в районі Перської затоки нині зберігається коло 125 мільйонів барилек нафти, що втричі менше стратегічних запасів розвинувих країн Заходу.

Король Йорданії прибув у Женеву з Парижу, де його спроби стати посередником на переговорах між Іраком і Францією нашоувалися на інертність французького президента Франсуа Мitterана.

УКРАЇНЦІ РОКУ 18-ГО ЛИСТОПАДА

Український Інститут Америки влаштує бенкет у неділю, 18-го листопада, о год. 12:30 по полудні в готелі Плаза, 59 вул. і-5-та аве., в Нью Йорку, на якому будуть шановані Українці Року.

Український Інститут Америки влаштує бенкет у неділю, 18-го листопада, о год. 12:30 по полудні в готелі Плаза, 59 вул. і-5-та аве., в Нью Йорку, на якому будуть шановані Українці Року.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ МІНІСТЕР оборони Моше Аренс заявив, що Ізраїль не віддасть ливанському уряду тої полосу, що її Ізраїль вважає „зоною безпеки“ та яка знаходиться у південному Ливані. Така відмова міністра оборони Ізраїля після того, як він відповів поїзду до цієї зони є твердим і неспокійним відкиненням планів Сирії підтримувати уряд Ливану поширити свої впливи по цілій країні. Вже від коли минулого місяця приборкано головною суперника християнського ген. Мішеля Ауна теперішнього президента Еліаса Храві то існуючий уряд вже поширив свою контроль на більшу частину Бейруту та центральної Ливану.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ЯПОНІЇ Тошікі Каїфу, діставши гостру відсіч від своєї політичної опозиції, коли запропонував вислати військові частини Японії на допомогу міжнародним збройним силам під проводом ЗСА у Савдійській Аравії, погодився вислати туди контингент цивільних осіб для послуг в околишній Перській затоці. Тепер, згідно зі спостереженнями закордонних аналітиків, напевно не буде труднощів, щоб парламент погодився на вислання туди кілька сотень неозброєного медичного персоналу, техніків та інших осіб для допомоги в невідесних акціях.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ Нелсон Мандела закинув Заходів ліберальність та упередженість, коли йдеться про реакцію на окупацію Кувейту, заявляючи, що вирізано Ірак тільки тому, бо його уряд є „бронзовошкірим“. Н. Мандела, негритянський націоналістичний провідник з Південної Африки, сказав, що західні уряди не протестували коли ЗСА зайняли Гренаду чи Панаму, та до сьогодні толерують ізраїльську окупацію арабських земель, „але тепер цілий Захід горлає та шле війська“.

С. ГУССЕЙН ДИКТУЄ СВОЇ УМОВИ ДЕЯКИМ АРАБСЬКИМ КРАЇНАМ

Багдад, Ірак. — Агентство Асошіейтед Пресс повідомило, що президент-диктатор Іраку Саддам Гусейн все ще намагається диктувати свої умовини деяким арабським країнам і вважає себе й Ірак оборонцем ісламу та мусульманської віри. Відповідаючи на пропозицію короля Марокко, Гасана, щоб всі арабські країни відбули надзвичайну зустріч на вершинах для того, щоб запобігти горячій війні, С. Гусейн, скликавши свою революційну раду командування, яка фактично керує сьогоднішнім Іраком, погодився взяти участь в такій панарабській конференції, висуваючи для цього три передумови, а саме: Ірак повинен бути заздалегідь поінформований про порядок дня такої панарабської конференції; місце і час конференції повинен бути вигідний для президента С. Гусейна; програма нарад мусить включати усі близькосхідні проблеми, включно з розв'язкою палестинського питання.

В окремому зверненні революційна рада Іраку до раджує, щоб панарабська конференція була належно підготовлена. Вона не повинна стати полем двоюбо різних ідеологій чи політичних суперечностей і ніхто з учасників не повинен шукати оправдання для американської „гресії“ проти Іраку, чи будь-якої іншої арабської країни. Очевидно, іракські демагоги намагаються почвати арабів, що вони повинні шукати єдності між собою і не підтримувати жодної американської інтервенції на Близькому Сході.

В Тунісі, головна квартира Палестинської Визвольної Організації також підтримала ініціативу марокканського короля і, взору на числі на іракському становищі, пропонуючи зустріч.

В Тунісі, головна квартира Палестинської Визвольної Організації також підтримала ініціативу марокканського короля і, взору на числі на іракському становищі, пропонуючи зустріч.

В Тунісі, головна квартира Палестинської Визвольної Організації також підтримала ініціативу марокканського короля і, взору на числі на іракському становищі, пропонуючи зустріч.

В Тунісі, головна квартира Палестинської Визвольної Організації також підтримала ініціативу марокканського короля і, взору на числі на іракському становищі, пропонуючи зустріч.

В Тунісі, головна квартира Палестинської Визвольної Організації також підтримала ініціативу марокканського короля і, взору на числі на іракському становищі, пропонуючи зустріч.

В Тунісі, головна квартира Палестинської Визвольної Організації також підтримала ініціативу марокканського короля і, взору на числі на іракському становищі, пропонуючи зустріч.

В АМЕРИЦІ

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ АГЕНТСТВО Асошіейтед Пресс, телевізійна компанія Сі-Ен-Ен передала записи телефонних розмов колишнього диктатора Панами Мануеля Норієги, який сидить тепер в тюрмі в Маямі на Флориді. Він чекає судового розправу за торгівлю наркотиками, нелегальну торгівлю валютою, золотом й іншими дорожчими речами. Телефонічні розмови між Норієгою і невідомим особіємом велися єспанською мовою і мали безпосереднє відношення до колишньої його диктаторської влади в Панамі та розподілу добра. Сі-Ен-Ен переклала розмови на англійську мову і передала їх подвійно — в мові оригіналу і по-англійськи, щоб програму почули якнайбільше людей. Коли однак Сі-Ен-Ен розпочала передавати розмови Норієги з його двома адвокатами, оборонцю вніс скаргу до прокуратури і суд заборонив дальші передачі.

КЕРІВНИК ФЕДЕРАЛЬНОЇ програми боротьби з наркотиками Вільям Беннетт підтвердив раніші поголоски про його відхід зі складу Уряду. Поінформовані особи кажуть, що між ним й іншими членами кабінету президента Джорджа Буша були „глибокі непорозуміння“, що до тактики боротьби з наркомафією і торгівцями наркотиками, які, до речі, погрожували також самому Беннеттові. Тепер думки поділилися: одні кажуть, що він відходить з причини непорозуміння внутрі кабінету; другі, що зі страху перед погрозою атентату. Газета „Нью Йорк Таймс“ пише, що 48-річний В. Беннетт, випускник Бостонського університету, претендував на пост ректора цього університету.

ЗГІДНО З ОПІНІЄЮ ПОЛІТИЧНИХ спостерігачів губернатор стейту Нью Йорк Маріо Квомо і сенатор із сусіднього стейту Нью Джерзі Білл Бредлі, вигравши перевибори, фактично зазнали великої політичної поразки. Обидва вони мали б бути претендентами на президентство від Демократичної партії в 1992 році. Пізно ввечері, після закриття виборчих дільниць, обидва виголосували промови, дякували за голоси, усміхалися, але все це можна було зарахувати до доброї міни після поганого гри. Іхня перемога рівнозначна їхній поразці, якщо говорити у перспективі майбутності, кажуть спостерігачі. Ніхто сьогодні вже поважно не трактує кандидатури на президентство жодного з них, бо кандидат на президента мусить користуватися загальною популярністю, особистою візією, великим досягненнями його уряду. Всього цього вже сьогодні не мають обидва політики. Також пояснити причини спаду популярності Квомо і Бредлі, але фактично вони обидва „програвли“, — пишуть аналітики особливо ті, які досліджують випадкові випадки, що трапилися під час останніх виборів 6-го листопада.

У МАНІЛІ ОФІЦІЙНІ представники ЗСА та Філіппін, які переговорюють про бучущіх американських військових баз, вирішили зовсім знехтувати існуючий договір безпеки та запропонувати нову угоду. Речник американської делегації Стенлі Шрегер сказав: „Ми починаємо від нуля, щоб зформувати цілком нові відносини“. Зі сторони Філіппінців їхній речник Рафаїл Алонзон назвав це рішення важливим „проломом“, бо існуючий договір з 1947 року, „має багато суперечних проблем і спірних питань“. У договорі з 1947 року віддано під повний заряд ЗСА логістичну базу ім. Кларка, базу морської флотії в Субік затоці та чотири менші військові бази. Вище згаданий договір кінчається у вересні 1991 року, про що філіппінський уряд повідомив ЗСА ще минулого року.

СВОБОДА

Svoboda ISSN 0274-6964 is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200 Бюро УНЧ у Вашингтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to

Svoboda: 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302 Tel: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Передплата на рік \$40.00 на півроку — \$22.00 на 3 місяці — \$12.00 Для членів УНЧ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00 Чеки i money orders виставляти на Svoboda

Статті i дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право вилучати з друку матеріали, які порушують моральні чи суспільні інтереси. Незадоволення матеріалом повертається тільки тоді, коли автор самостійно виражає застеріг, допущивши за адресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Трагікомедія роковин революції

У жовтні 1917 року більшовики перевели успішну революцію проти демократичного тимчасового уряду, безпосереднього наслідника царату. Захоплені своєю перемогою кремлівські володарі створили традицію щорічного народного святкування роковин Жовтневої революції. Коли Горбачов залежав на тому, щоб представити СРСР як миролюбну країну і щоб закінчилася ера холодної війни — не лише перетворити роковини Жовтневої революції у показ збройної сили на Красній площі у Москві, з важкими танками, гарматами, ракетами, та вояками у парадній дефіляді — з підкидуванням вгору ногами на пруський зразок, заведений в Росії Петром I. Паради відбулися у багатоглибкій формі, а в цьому році, коли 11 республік проголосили рішення виступити з союзу, коли в імперії настав хаос та її громадяни переживають харчову кризу виринув сумнів, чи взагалі публічно відзначати роковини Жовтневої революції. Рішення „так“, але вийшло так, що було два походи і дві маніфестації: урядова у честь приходу до влади більшовиків тому 73 роки і друга — проти комунізму і проти Михайла Горбачова.

Як на сміх, поруч з Горбачовим, президентом і секретарем Компарті, маршували Єльцин, президент Російської СФСР та Гавріл Попов, посол Москви, обидва, які виступили з Компарті. Ця наверхманіфестація єдності кремлівської верхівки швидко розвинулася, як Михайл Горбачов швидше відійшов, не чекаючи закінчення маніфестації, а Єльцин залишився і маніфестація перетворилася у протикомуністичну демонстрацію. На кремлівських телевізійних екранах можна було оглядати десятки тисяч москвичів з транспарантами ворожими супроти комунізму й Горбачова. Пише „Нью Йорк Таймс“ з 8-го листопада, що „Це не був день національного святкування, а радше день роздору“. Той день мало що не записався в історії подією далекосяжного значення. В одному моменті, коли вже закінчилася офіційна частина маніфестаційного походу, залунали два постріли. Якийсь чоловік середнього віку вихопив з-під плаща пістолет і вимірив її в сторону Горбачова. Агент КГБ підбив йому руку і два стріли пішли в повітря, чоловік схопив і відвели геть. Якщо атентат був би закінчився смертю Горбачова, то це могло дати поштовх до військового перевороту чи повного революційного хаосу. Бивати тепер Михайла Горбачова — це політична глупота. Він не має вже ніякої фактичної влади, недавній аврелю півтора демократії на сході Європи вже минув, в самій імперії перестали його шанувати. Невідомо, чи це взагалі був атентат, чи демонстрація і чи винуватець діяв з ідейно-політичних мотивів чи, може, хотів розголосу або просто був умово невідповідальний.

Ці останні роковини Жовтневої революції з-перед 73-ох років виявили ще раз хаос, який панував в імперії. На велетенській Красній площі у Москві були тисячі слухняних владі сірих людей, були демонстранти проти цієї влади і була група сталіністів, які вийшли на вулиці Москви з транспарантами, на яких просявлялося Комуністичну партію. Це саме образ розкладу, коли невідомо, хто є хто і чого прагне. 73 роки тому започатковано трагічний, злочинний експеримент, який коштував людство понад 100 мільйонів душ та який ще тепер, потоплюючи в несправі, намагається зберегти нападильну тюрму народів.

ВІНФОРМАЦІЯХ Про кінець виследи виборів в ЗСА, які відбулися тут 6-го листопада, говориться, що демократи дещо збільшили своє представництво в обидвох палатах Конгресу. До виборів в Сенат демократи мали 55 місць, а республіканці 45. Тепер відношення голосів пересунулося в користь демократів на 56 до 44. В Палаті Представників демократів було 258, республіканців 175. Після виборів демократи матимуть 267, а республіканці 165. Значить вони (республіканці) згубили 10 місць. Якщо йдеться про губернаторів то до виборів було 29 демократів і 21 республіканців. Тепер демократи мають 28, а республіканці 19. Два місяця зайняли несправні кандидати, а одно, в Арізоні, покинув взагалі не зайняти. Цікава ситуація витворилася в Каліфорнії. В легіслатурі в більшості демократів, але губернатором обрали республіканця.

Відношення у СРСР до Горбачова питання складне. В Союзному Союзу можна заважити постійне зменшення його авторитету. Центр влади, який він очолює, постійно керується вправо. Горбачов тримається, чи його тримають при владі зі страху перед кривавою різницею, яку влаштують генерали чи КГБ, перед громадянською війною. Але громадянська війна в СРСР вже існує.

Більшість опитуваних у Союзному Союзі незадоволені Горбачовим. Проте напаким ним захоплені на Заході, хоч останнім часом велика американська преса пише, що Горбачов занадто часто поважається у столицях західних країн. А 70 відс. європейців, запитуваних, хотіли б його мати президентом Об'єднаної Європи.

На Заході переконані (!), що це Маргарет Тачер прем'єр-міністр створила культ Горбачова. Преса висміяла її захоплення.

Горбачов опинився на світовій політичній сцені не завдяки некритичній підтримці Маргарет Тачер. Перебудову і гласність у СРСР виклав тодішній президент ЗСА Реген своїм жорстким курсом (СРСР — „Імперія зла“), перегонами в озброєнні (які не міг виграти Союзський Союз), економічним напруженням. Усе це уможливило у Со-

Михайло Кучер

ХТО АВТОР ПЕРЕБУДОВИ

В СРСР

ветському Союзу, або привело до соціальних струсу, до лібералізації та до багання виходу із СРСР деяких національних республік. А далі загальні до демократизації. Тому в СРСР ініціатором перебудови був Реген. Він правильно розрахував як політика його величезної країни вплине на внутрішні справи СРСР. Він примусив Горбачова піти на лібералізацію, що привело до краху союзу системи в країнах Східної і Середньої Європи. Тому лібералізація Горбачова прийшла у зв'язку з політикою президента Регена.

Виявилось так, що воєнна союзна техніка відтас від американської. Повні союзу генерали були переконані, що натиском гудзика можуть знищити ЗСА, все в Союзі було спокійним. Коли ж у наслідок стратегічної оборони ЗСА виявилась їх перевага, генерали перелаялись, перелаявся і Горбачов. Стало ясним, що без основних змін зберегти комуністичний режим неможливо.

На Заході і досі не розуміють Горбачова, хоч про нього написано мільйони слів. Він, можливо, і правий політик, але не вміє передбачити події. Йому властива відсутність запобіжності. Він йде слід за подіями; він якось не розуміє своєї обмеженості. Сьогодні він боронить 6-ту статтю Конституції, а завтра — за її анулювання. Таким чином відсутність превенційного, відсутність передбачення подій — слабкість методології Горбачова. Він завжди займає становище в центрі, маневрує поміж двома протилежними торами (політично). Він лякає одну сторону протилежною. Він не створює події і явища. Події створюють Горбачова.

Так минули перші роки перебудови. При кінці свого президентства Реген у своїй зовнішній політиці поставив наголос на стабілізацію союзу союзу режиму. Це на перший погляд виглядало дивно, непослідовно. Нехай „Імперія зла“ залишиться без допомоги і захисту. А стабілізація була небезпечна для Горбачова.

Для стабілізації Горбачов дуже ліберальний, а для стабілізації демократії у СРСР був дуже консервативний. Горбачов у СРСР була потрібна опозиція для постійного маневрування, для відкладання рішення. І він пішов на створення опозиції, внутрішньої, бо зовнішньої не потребував і не мав. Зовнішня опозиція з кінцем холодної війни скінчилася.

Створення опозиції явище унікальне в союзу історії. Більшовицька політична машина протягом 70 років нищила всі структури, крім формальних. Більшевізм створив суспільство невідоме до саморозвитку. Кожна структура — ворог більшовизму.

Більшевізм знищив до революційне суспільство-кадетів, анархістів, меншевиків, есерів, правих і лівих, купців. Знищено дві дореволюційні партії, які хоч якось нагадували структуру. Далі більшовизм знищив цю „структуру“, яка творилася на з'їздах КПСС — учорашніх переможців-троцькістів, зінювців, бухаринців. Створено пастиризоване суспільство, представником якого був гомо советікус. Хоч практично гомо советікус також фікція. Він ніколи не існував. Натомість настав де-монтаж психіки, явище, яке ще чекає свого опису.

Закінчення буде.

Анатолій Доценко

НЕБЕЗПЕЧНИЙ КОНФЛІКТ

жити значна частина території Одещини. Тут також можна зустріти прояви придністровського сепаратизму. І не лише серед російських населення. В останні конфлікти — ідеї утворення Гагаузької та Придністровської республік, висунути представниками місцевої громадськості. Безпосереднім поштовхом до ускладнення обстановки були конкретні дії бажаючих переглянути кордони. На півдні — підготувати вибори до ВР Гагаузької автономної республіки, на сході Молдови — у Дубосарах — створення загонів самооборони, захоплення адміністративних будинків, блокування мосту через Дністер і силовий опір молдавській міліції з метою захистити територію неіснуючої досюгочасної офіційної Придністровської республіки. Першим розпочався конфлікт у районах поселення гагаузів. Через деякий час загострилася ситуація у Дубосарах. Дехто із незалежних спостерігачів вважає такий збір обставин невідповідним. Існує припущення, що саме дестабілізація обстановки у Комраті підштовхнула прихильників ідеї Придністровської республіки до більш рішучих дій, які завершилися трагедією. Внаслідок сутичок у Дубосарах троє осіб забили і понад 10 людей поранені.

Втім, проблема Придністров'я затронує не лише інтереси і суверенітет Молдови. Географічно і історично до Придністров'я належить значна частина території Одещини. Тут також можна зустріти прояви придністровського сепаратизму. І не лише серед російських населення. В останні конфлікти — ідеї утворення Гагаузької та Придністровської республік, висунути представниками місцевої громадськості. Безпосереднім поштовхом до ускладнення обстановки були конкретні дії бажаючих переглянути кордони. На півдні — підготувати вибори до ВР Гагаузької автономної республіки, на сході Молдови — у Дубосарах — створення загонів самооборони, захоплення адміністративних будинків, блокування мосту через Дністер і силовий опір молдавській міліції з метою захистити територію неіснуючої досюгочасної офіційної Придністровської республіки. Першим розпочався конфлікт у районах поселення гагаузів. Через деякий час загострилася ситуація у Дубосарах. Дехто із незалежних спостерігачів вважає такий збір обставин невідповідним. Існує припущення, що саме дестабілізація обстановки у Комраті підштовхнула прихильників ідеї Придністровської республіки до більш рішучих дій, які завершилися трагедією. Внаслідок сутичок у Дубосарах троє осіб забили і понад 10 людей поранені.

Втім, проблема Придністров'я затронує не лише інтереси і суверенітет Молдови. Географічно і історично до Придністров'я належить значна частина території Одещини. Тут також можна зустріти прояви придністровського сепаратизму. І не лише серед російських населення. В останні конфлікти — ідеї утворення Гагаузької та Придністровської республік, висунути представниками місцевої громадськості. Безпосереднім поштовхом до ускладнення обстановки були конкретні дії бажаючих переглянути кордони. На півдні — підготувати вибори до ВР Гагаузької автономної республіки, на сході Молдови — у Дубосарах — створення загонів самооборони, захоплення адміністративних будинків, блокування мосту через Дністер і силовий опір молдавській міліції з метою захистити територію неіснуючої досюгочасної офіційної Придністровської республіки. Першим розпочався конфлікт у районах поселення гагаузів. Через деякий час загострилася ситуація у Дубосарах. Дехто із незалежних спостерігачів вважає такий збір обставин невідповідним. Існує припущення, що саме дестабілізація обстановки у Комраті підштовхнула прихильників ідеї Придністровської республіки до більш рішучих дій, які завершилися трагедією. Внаслідок сутичок у Дубосарах троє осіб забили і понад 10 людей поранені.

Володимир Білецький

ДОНЕЧЧИНА: РІК 1990

Щоб зрозуміти сукупність процесів, які мають місце на Донеччині, треба хоча б побіжно зупинитися на її особливостях, а також місці в минулому і сучасному світі. Шодо місця. Як би там не намагалися лжесторонки, то приточити Донбас до Росії, то „усамостійнити“ його, але неперечну істину, що Донеччина — древня українська земля, не спростуєш. Про це однозначно свідчать і старовинні українські епос і документи, скажімо, „Універсал Богдана Хмельницького, на якому Запорізька Січ мала землі „до Дону“ і старовинні міста (Тур-Топ)“, що стояли на Донеччому краї ще за Київської Русі. Тому доля Донбасу тісно пов'язана з долею всієї України. Остання ж (і це теж не вдалося і не вдалося нікому спростувати) є країною дуже древньою і при цьому в нашім сучасному широкому значенні усього світу. Бо корені наші не тільки в Київській Русі, а ще й більш давні в антсько-мусульманському союзу. Отже, місце Донбасу треба визначати саме з цих реалій. Будь-які інші варіанти пов'язані зі змінами кордонів рано чи пізно приведуть до нових Карабахів (а „необережностей“ тут досить — згадайте хоча б вислови президента Горбачова щодо „російських“ Донецької і Харківської областей, про які він казав, що „Донецько-Криворізький Республіки“ на скликанні обласного Донецького комітету Компарті). Тому дії різних політичних сил „на місцях“ і будь-де треба розцінювати просто і однозначно — всі, хто намагаються вирвати наш край з

Білецький Володимир — 41 рік, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, фахівець у збагаченні корисних копалин і гідротранспорту вугілля, член Великої Ради Руху, член Координаційної Ради Донецької Крайової Організації Руху, співголова обласної Донецької Філії Товариства Української Мови „Просвіта“, автор численних статей з питань національного відродження.

тіла України, ведуть народ до різних соціальних, національних загроз, власні ініціують громадянську війну. Під яким би привабливим „сосою“ не подалося, яким би „благими намірами“ не прикривалося — не дамо себе обманути: край Донецький був є й буде український і не треба нащадкам залишати тут сумніви і проблеми.

Шодо особливостей Донеччини. 90 відсотків населення міське, область надмірно урбанізована, екологічне забруднення на межі катастрофи (на одну людину в деяких містах припадає до 1 тонни промислових відходів на рік, а в багатьох — це сотні кілограмів), вугільна промисловість майже вся дотатися, при цьому легкодоступні вугільні запаси вичерпуються, очевидна різка „диспропорція“, „перекос“ в сторону надміру важкої добувної промисловості. В таких умовах експерти-економісти вбачають оптимальним варіантом розвитку краю гармонійну єдність його з регіонами-виробниками сільсько-господарської продукції й значно більшою ніж на Донеччині часткою легкої промисловості. Для збереження сучасного рівня вугільної добувки в умовах ринкової економіки найбільш реалістичним варіант націоналізації цієї галузі (або хоча б дотаткової частини). Все це, до речі, теж свідчить, що виношування планів окремішності Донбасу з точки зору економічного розвитку краю навіть на концептуальному рівні є безглуздом.

Шодо сучасних етнічно-національних особливостей. Українське населення Донеччини становить біля 55%, російське — біля 40%, решта припадає в основному на грецьке (купні поселення), жидівське, татарське і білоруське населення. При цьому розмаїті, край все ж не можна вважати повністю інтернаціональним, бо його тотальна русифікація є в стадії завершення. Про це красномовно свідчать, скажімо, те, що українського навантаження тільки 3% дітей області, серед основних газет тираж українських в 28 раз менший ніж російських, і продовжує подати, вища школа, Ради, промисловість послуговується російською. Національні меншини краю не в кращих умовах, ніж українці. Без інтенсивних, енергійних дій київського центру, дії „знизу“, допомоги діаспори, напевно щось суттєво зміниться. Державні структури Донеччини дуже мляво, неохоче і під тиском

„Наші скарби з-за океану“

Багато чого неможливо було побачити за останній час на екранах львівської телебачення — синьо-жовті прапори, церковні Богослуження, стрілецькі мундири і стрілецькі пісні. А одного разу на початку цього року, в культурно-мистецькій програмі „Грані“ з'явилася — теж раніше річ неможлива — рубрика: „Наші скарби з-за океану“.

А з'явилася вона так: до Львова повернувся з Канади поет-пісняр Богдан Стельмах. Добра нагода запросити його до програми! Домовилися зустрітись, щоб узгодити тему інтерв'ю. І ось Богдан усебхаті показує мені зошити своїх скарбів — цілу валізу книг, які йому якось чудом удалось привезти і провезти. Поетичні збірки Ігоря Калінця, грубесні томи поезії Василя Барки, альбому, монографії, ілюстрована Біблія (по-українськи!) — словом, все, чим наповнені книгарні „Архи“ в Канаді і про що читачі „Свободи“ знають краще, ніж я.

Тема інтерв'ю знайшла сама: „Наші скарби з-за океану“. Не буду таїти, що в ній було приховане політичне жало, бо звичайно, наші землі везуть з-за кордону дещо інші „скарби“, як правило, хоча чим вони відрізняються?

Словом, Б. Стельмах прибув до студії з своєю канадською валізкою, ми розклали книги на столах, на полиці і говорили про них, радуючи читачів хоч тим, що такі книги десь є на світі. Отак і народилася та рубрика — „Наші скарби з-за океану“.

В наступних випусках програми під тою рубрикою розповідатимуть про мистецький цикл Василя Кукриліка з життя українських переселенців в Канаді. Далі нам вдалося роздобути і показати кінофільм про працю Якова Гніздовського над створенням його відомої гравюри „Вівці“. А останньою з тих матеріалів стала розповідь про життя і творчість Петра Андрійовича, автора ряду полотен на історичні теми, полотен, яких так бракує сучасному мистецтву на Україні.

Завдяки великоформатним кольоровим репродукціям творів художника, вміщеним в календарі до Тисячоліття Хрищення України та застосуванню спеціальної оптики, що дала змогу виділяти навіть невеликі окремі деталі, глядач мав можливість докладно по-знайомитись із змістом картин, проникнутись духом

відображених у них княжої та козацької доби. Збагатила передачу участь в ній учительки-пенсіонерки з Коломиї Марії Малиш, приналежної до роду Андрійовичів (Петра і Наталки Семіонів) з часів їхньої молодості. М. Малиш не тільки принесла з собою той календар і альбом творів мистецтва, виданих Святославом Гординосим, рідкісні фотографії та листи мистця, писані в Україні, в яких він часто згадує про свою творчість, але й свої спогади про доленні часи. Передача стала для глядачів значним пережитком.

Я сказав, що останньою розповіддю в циклі „Наші скарби з-за океану“ була розповідь про П. Андрійовича. Останньою не тому, що хтось заборонив рубрику, а просто тому, що автор тої рубрики, себто я, грішним, сам зараз перебуваю „за океаном“, в Канаді, де власне, уже, як кажуть, на основі періодичерел, хоча безпечити ту рубрику матеріалами на весь 1991 рік — рік українського століття в Канаді.

Завдяки великій жертовності родини, яка „озброїла“ мене відеореєстратором, я вже маю змогу передати в Україну докладний репортаж про конференцію про голод в Україні в 1932-33 роках, яку проводив в вересні Українсько-Канадський Дослідний Центр в Торонто. Зроблено записи інтерв'ю з мистцями М. Бідняком, Г. Новаківським, І. Остафійчуком, М. Левичем, С. Гординосим, збірники мовано також їхні твори, які, я певний, будуть дуже цікаві для наших глядачів в Україні.

Думаю, що до кінця мого перебування в Канаді моя відеотека значно поповниться. Зокрема, маю в плані зробити відеорепортаж про КУМФ — Канадсько-Український Мистецький Фондацію в Торонто, яка так багато робить для обміну мистецькими досягненнями України і діаспори. Хочу наголосити, що нам в Україні „багато“ творів українських мистців з діаспори так само необхідно, як вам, тут, за океаном, мистецтву з України. Вірю, що настане той час, коли творини мистців з-за океану займуть гідне місце в її музеях. Бо де б не творили українське мистецтво — воно є одним нашим націо-нальним скарбом.

Василь Глиничак
мистецтвознавець,
співробітник львівського
телебачення

ПРЕЗИДЕНТ АЛБАНІЇ Раміз Алія заявив, що його твердодоліжна комуністична країна повинна перевернути провідну роллю Комуністичної партії та закінчити офіційну політику атеїзму. Р. Алія, голова Албанської комуністичної робітничої партії, виступив у промову перед центральним проводом своєї партії, в якій також гостро критикував засоруженість, бюрократизм та брак дисципліни. Все це, як стверджує закордонні спостерігачі, було розраховане на те, щоб вплинути на вершину конференції, що має відбутися у Парижі в другій половині листопада, де вирішуватимуть чи допустити Албанію до європейської системи співробітництва та людських прав.

(нас і центру) проводять „українізацію українців“. Скажімо, за десять років (1990-2000) передбачається збільшити дещо учнів, що навчаються українською з 3% аж до... 7%. Такими темпами всі українські діти Донеччини тільки в 2120 році почують рідну мову в школі. Це красномовно підтверджує необхідність радикальних змін в першу чергу на державному рівні.

Шодо „політичної палітри“ Донбасу, то вона фактично (без видання бажаного за дійсне) не така вже й багата. Правлячою є Компарті, кількість членів якої хоч і зменшується вдвічі швидшими темпами, ніж в середньому по республіці, але це складає значну цифру — біля 300,000 чоловік (рік-півтора тому ця цифра була 400,000). При чому на сьогодні досить важко визначити дійсну цифру членів КПСС і не тільки на Донеччині. Велика їх частина припинила платити членські внески, а верхні те терплять, певне сподіваючись повернення блудних синів в лоно партії. Преса, Ради (окрім міської донецької) до осені 1990 року були повністю під контролем Компарті. Тепер іде процес розвою парті-монополії на пресу. „Свої“ газети вже має Міська Рада, профспілки, Обласна Рада, рухульські осередки. Тактика Компарті дещо змінилася. Великі, середні, малі функціонери закликають до активного залучення капіталів Компарті до кооперативної, взагалі бізнесової діяльності. Іде процес „відмивання“ парткоштів через кооперативні, змішані їх з грішми сучасних „ділових“ людей з КПСС. Так що коли все ж радами, народом приймаються рішення про націоналізацію компартійної власності, майна, то боюся нічого буде націоналізувати — все або майже все, розпорошиться, зіллється, закамфлюється під благородними в час ринкової економіки висновками. Але народові не повернеться! Компартіана еліта остаточно (або черговий раз) знімаючи маску (чергову маску) перетвориться в... еліту особистих власників, які будуть діяти в своїх групових інтересах (можливо тісно зімкнувшись з мафіозними структурами). Такий шлях розвитку подій видається дуже імовірним.

Закінчення буде.

Наша глибока, щира подяка належить всесесичному о. шамбельному Іванові Ставиському, парохіві церкви св. ап. Петра і Павла, за уделе́ння Маслосвятів, за відправлення Панахиди для родини, за відправлення Панахиди вчором, за зворушливі пращальні слова виголошені в церкві під час похоронної Служби Божої. Щиро дякуємо всесесичному о. Андрієві Гановському за віде́діння хворого в станні́х днях його життя.

Зокре́ма хочемо подякувати всесесичному о. Шамбельному Лево́ві Тимкові, що своєю участю звеличав похоронні відправи.

Сердечно дякуємо хористам та маестрові Е. Садовському за спі́в під час Панахиди.

Дякуємо дяко́ві Д. Гнатю́кові за спі́в під час похоронних відпра́в.

Складаємо щирю подяку сестрі́ Мирославі́ Гук за прощальні — зворушливі слова під час Панахиди.

Щиро дякуємо мгр Я. Кристаловичеві за прощальні слова від Пласту і Пластички.

Сердечно дякуємо інж. І. Фу́рові, який проща́в від Кліна́вельного Відділу Т-ва́ Інженерів і накреслив життєвий шлях покійного.

Щира подяка за гарні кошкни кві́тів складені біля домовини покійного найближчому родинно́му, Марто́ю Надозі́рною, Ромо́ю Максимович і з бібліотеки Foreign Literature Department.

Ми щиро вдячні членам родини і при́ятелям, які несли домовину: В. Надозі́рному, А. І. В. Чорнодо́льським з Балті́мору, Р. Боба́кові з Канади, Я. Гованковичеві і О. Максимовичеві.

Теперішньому голові Т-ва́ Інженерів в Кліна́велі інж. Зоряно́му Городиско́му щиро спа́сби, що проща́в при домовині в церкві покійного як довголітнього голову Т-ва.

Похоро́нному заведе́нню Собчкови́ належить від нас подяка за першу поміч, поради та приготування Трини́.

Всім які причинилися до Трини́ наша велика вдячність: М. Антоні́, П. Боднар, Н. Вороні, З. Галлравіч, М. Грабе́ць, І. Кашубинські́й, З. Комаринські́й, М. Кассара́бі, М. Ковалі́ськю, Р. Максимович, Е. Олі́ар, Н. Раковські́й, А. Сто́лар.

Дякуємо інж. Р. Грабе́ць, що під час Трини́ поді́лявся за присутні́ми сердечними спо́минами про Вло́дка. А Чорнодо́льському дякуємо про те́плі слова про вуйка, які пере́вів в його до́мі під час вакаці́й в дитячих ро́ках. Ю. Галу́шинський подякува́в від родини́ присутні́х за участь в похоронних відпра́вах і під час Трини́ в Кліна́велі.

Щиро дякуємо всесесичному о. Йосифові́ Денишкови́ за похоронні відправи́ та запечатання гробу в Украї́нському Націона́льному Мавзо́лею у Вашингто́ні, Д.К.

Дякуємо всі́м, що прибу́ли до Вашингто́ну на похоронні відправи́ за Кліна́велю, Балті́мор, Сільве́р Спрінг, Ге́йтсбург, Пенсильва́ні́й і Нью Джерзі́.

Рівно́ж дякуємо родині́ Андреа́с, що бу́ли присутні́ на похоронних відпра́вах.

Щиро дякуємо сестри́нкови́ А. Чорнодо́льському за органі́зування Трини́ в рестора́ні у Вашингто́ні. На Трині́ проща́ла сестра Сла́ва Гук, шва́гер Яросла́в Шава́к, сестри́нок Андрі́й Чорнодо́льський, в всі́м подякува́в від родини́ Ю́рія Галу́шинський. Сердечно дякуємо за співчу́ття усні́, письме́нні чи телефо́нічні.

Просимо виба́вення, як ми ко́гось по́минули і не згада́ли і́мен.

Наша щира подяка за паска́ві пожертви́ на Служби́ Божі́ та на і́нші цілі́ і просимо Всеви́шнього па́си для кожного з Вас.

Тажким смутко́м і горе́м при́биті: дру́жина — ІРИ́НА ГАЛУ́ШИНСЬКА-ПІ́К з родинно́ю

ПОЖЕРТВИ:

НА ЗАУПОКІ́ЙНІ СЛУЖБИ́ БОЖІ́ ЗЛОЖИ́ЛИ: І. Галу́шинська-Пі́к, Ю. І. М. Галу́шинські́й, М. Гук, Х. Гук, М. І. М. Грушкєвич, Д. І. М. Ві́рстюк, І. І. С. За́ручні, М. Ковалі́ськю, І. Кузьми́нська, Р. Максимович, Р. І. Г. Микита, Д. І. Б. Мозі́ль, Р. І. Н. Мри́чи, Л. І. Л. Му́зички, А. І. В. Надозі́рні, М. Нидза, Н. Раковська, В. Соро́ка, В. І. А. Сто́лар, І. І. М. Стру́к, Д. І. П. Пенца́к, П. І. Т. Трав, А. І. Шені́с.

НА СІРОТИ́НЕЦЬ В БРАЗИ́ЛІ: \$ 150 — І. Галу́шинська-Пі́к, д-р М. І. М. Пі́бери; \$100 — інж. Ю. І. М. Галу́шинські́й, мгр А. І. В. Надозі́рні; \$50 — ро́дина Боба́к, З. Комаринські́й; \$30 — К. І. М. При́які, С. Це́гельська; \$25 — Г. Галу́шинська, В. І. О. Корш, Л. Пе́жанська, В. І. М. Сидоренко, інж. В. І. О. Шиприкєвич; \$20 — М. Надозі́рна, І. Ша́пран; \$15 — Л. Бі́лінська; \$10 — Г. Кузьми́нська, А. Хмі́льська, М. Світля́к;

НА ПЛАСТОВУ́ ОСЕ́ЛЮ „ПИСА́НИЙ КА́МІнь”: \$100 — мгр. З. Галлравіч, \$50 — мгр. М. Гук, мгр. Ю. І. П. Гу́ки, \$30 — мгр. М. І. А. Галлравіч, Р. І. М. Кассара́бі; \$25 — д-р В. І. П. Базарі́к, інж. М. Го́лян, інж. Р. І. М. Гра́бці, В. І. В. Кавка, В. І. О. Корш, інж. Я. І. Я. Кристалові́ч, д-р Ю. І. М. Орі́шкєвич, д-р Я. І. Х. Раковські́й; \$20 — О. Врублі́ський, д-р Р. І. О. Пала́ті; \$15 — В. І. О. Хмі́лякі; \$10 — д-р В. І. П. Бодна́рі, З. Волу́ч, Б. І. М. Ко́вч, А. Лу́цишин, Д. Микита, інж. І. І. С. Фі́ри, інж. Я. І. М. Сидорі́, інж. Ю. І. А. Поля́нські́й, мгр. І. І. О. Руденські́й.

НА ФОНД ВІ́ДНО́ВНІ ДУХОВНО́Ї СЕМИНА́РІЇ у Льво́ві: \$50 — мгр. Д. Чорнодо́льська, д-р Я. І. П. Шава́ки, мгр. А. І. П. Чорнодо́льські́й, мгр. М. І. П. Пасла́вські́й.

ПАТРІА́РШИЙ ФОНД ТОВАРИ́СТВА СВА́ТА СО́ФІ́Я \$50 — мгр. І. Гладка.

НА ПРЕСОВИ́Й ФОНД ЖУРНА́ЛУ „ПАТРІА́РХАТ”: \$30 — З. І. Г. Ковановські́й; \$20 — Г. Годованє́ць.

НА СІРОТИ́НЕЦЬ ІМ. СВ. О́ЛЬГИ В БРАЗИ́ЛІ: \$85 — 33-тя Ві́дділ Союзу Украї́нок Аме́рики в Кліна́велі; \$10 — на жу́рнал „Наше Життя”.

ПОЖЕРТВИ СТАНОВИ́ЩІ СУ́МУ \$2 170

УВАГА УЧНІ/СТУДЕНТИ ЧИ ВИ БАЖАЄТЕ ПЕРЕПИСУВАТИСЯ ІЗ СВОЇМИ РОВЕСНИКАМИ НА УКРАЇНІ?

СТУДЕНТИ УКРАЇНИ бажали б з Вами листуватися. Якщо Ви згодні, УНСОЮЗ поштовим підшукати для Вас відповідного товариша/шуку у листівні у Вашій віці. Просимо вповнити нижчеподану анкету і вислати на адресу:

Im'я і прізвище _____
Дата народження _____
Адреса _____
Місто _____
Стейт/провінція _____ пошт. код _____
Я хочу переписуватися з ( ) хлопцем ( ) дівчиною у віці ( ) років ( ) не робити різниці.
Я _____ членом (Плату) ( ) СУМ ( ) УНС — Відд. — ч. _____
Im'я _____ організації _____
Я цікавлюся _____
Побажано, щоб мій "пен пел" цікавив(ла)ся _____
на робити різниці _____
Підпис учня/студента _____

André J. Worobec
Fraternal Activities
Coordinator
Ukrainian National
Association
30 Montgomery St. 3rd fl.
Jersey City, N.J. 07302

Англійське видання

ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ

за редакцією ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА.

директор: ДАНИЛО ГУЗАР-СТРУК
1-й і 2-й з циклу п'ятих томів, які мають вийти до 1992 р.

A-F — 119.50 дол. — 968 стор.

G-K — 125.00 дол. — 737 стор.

Алфавітична Енциклопедія України, базована на 25 роках праці, компетентне зведення і доповнене видання Енциклопедії Українознавства, вповні ілюстроване кольоровими і чорно-білими фотографіями і численними мапами, першорядний показник життя і культури українців в Україні і діаспорі.

Видання University of Toronto Press, накладом Канадського Інституту Українських Студій, Наукового Товариства ім. Шевченка і Канадської Фундації Українських Студій.

Набувати можна у книгарні Свободи.

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканці стейту Нью Джерсі обов'язково додати до ціни 7% продажного податку.

П'ЯТЬ ПРИЧИН ЧОМУ НАМ ПОТРІБНО ПІДТРИМУВАТИ ІВАНА ДЕМ'ЯНЮКА

1. Мушу сказати, що я переконаний, що вирок суддів в Ізраїлі був несправедливий...
— Лорд Томас Деннінг
2. Мені не відома ніяка інша судова справа в якій по-топтане так багато процедур загально прийнятих міжнародними чинниками...
Професор Віллем Вагенар, автор книжки „Розпізнаючи Івана: Наукова праця з легальної психології”. Вид. Гарвардського Університету
3. Якшо Іван Дем'янюк, в невинності якого я повністю переконаний, буде підвищений на шибениці Айхмана, то приїде день коли держава Ізраїль буде сидіти на лаві підсудного...
— Патрик Бюкенан
4. На мою думку ця справа смердить. Прошу розглянути справу американського громадянина Івана Дем'янюка і поведінку Відділу спеціальних інвестицій (ОСІ) в нашій країні...
— Конгресмен Джеймс Трафікант (демократ, Огайо). „Конгресовий рекорд” з 20-го червня 1989 р.
5. Вірю, що історія не забуде справи Дем'янюка, так як не забула справи Дрейфуса...
— Граф Николай Толстой

Після дванадцяти років наполегливих і невтомних зусиль ми досягли багато. За свою подорож до відваги та витривалості Іван Дем'янюк — невинна жертва — заслужив на гідну оборону перед ізраїльським Верховним судом. Без Вашої негайної фінансової допомоги така оборона не буде можливою. Просимо допомогти нам успішно завершити останній етап цього страхіття-примари, яка триває вже понад дванадцять літ.

Просимо вислати пожертви на
John Demjanjuk Defense Fund
P.O. Box 92819
Cleveland, Ohio 44192

ЦІНИ ОГолошень

у щоденнику „Свобода” та у „Ukrainian Weekly”

ЦІНИ ОГолошень у щоденнику „СВОБОДА”

1 лнч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки	\$ 6 00
1 лнч через одну шпальту — за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестивали, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	\$10 00
Оголошення на 8 шпальт, без огляду на їх зміст по за кожний лнч (1 лнч х 8 шпальт)	\$10 00
Якщо до оголошення включаться знімки — коштуватиме додатково	
Фоторепродукція на одну шпальту	\$ 8 00
Фоторепродукція на дві шпальти	\$10 00
Фоторепродукція на три шпальти	\$12 00

Оголошення на чергове число мусить впасти до Адміністрації
2 дні перед появою числа

ЦІНИ ОГолошень в англійськом тижневику UKRAINIAN WEEKLY (НЕДІЛЬНЕ ВИДАННЯ)

1 лнч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки	\$ 6 00
1 лнч через одну шпальту — за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестивали, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	\$10 00
Оголошення на чергове, недільне видання, мусить впасти до Адміністрації до ПОНЕДІЛКА	

Телефонічно оголошень НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ, тільки КЛЕПСИДРИ

Повідки заплачених рахунків за оголошення висилаємо тільки на спеціальне прохання.

Відомий український письменник Олександр Гончар помістив у „Літературній Україні” з 4-го жовтня статтю про Візантійський хор з Голландії, який у вересні дав кілька концертів в Україні. Внизу помістимо уривки із статті О. Гончара.

Нинішня осінь у житті української культури виявилася рясною на події великої всенародної ваги. Перший Міжнародний конгрес українців, фестиваль української поезії „Золотий томі”, зїзд українських лікарів світу відчув розширили обрії наших дотеперішніх уявлень про науковий і художній потенціал української нації, засвідчили, що послідовно нищенна, але незнищенна українська духовність — явище куди значніше, ніж це уявлялося тоді, коли Україна була заблокована Західною завісою від решти сучасного світу, штучно ізолювана від його творчих духовних процесів. Цими днями в нашій культурі сталася ще одна подія, хай і не така масштабна, як згадані вище, проте не хотілося б, щоб вона залишалася непоміченою. Вперше виступав в Україні Візантійський чоловічий хор з Голландії або „хор голландських козаків”, як його величав західна преса. Це той унікальний ансамбль, що вже не один десяток літ тріумфально виступав перед шанувальниками красномовного співу багатьох країн Західної Європи, ЗСА, Бразилії, Канади, і лише ми на Україні про нього нічого аж донині не знали. Якою ж важливою й неспокійною щільною була ота Західна завіса, що нагло відгороджувала нас у роки тоталітарної задухи від багатьох таких промовистих і генетично близьких нам явищ світової культури!

Дивовижна сама історія виникнення цього нині славного творчого колективу. 1952 року в голландському місті Утрехт з'явився виходець із Західної України доктор Мирослав Антонович, обдарований диригент і композитор, який поставив перед собою завдання, здавалося б, фантастичне: створити український хор з числа людей, де не було жодного українця. І диво сталося. Людям далеко від нас Утрехту, людям інших традицій, іншого історичного досвіду вдалося осягнути пісенні чари доти їм невідомої культури українського народу, людям естетично чулим відкрилися у своєму неперепутнім багатстві Березовський, Бортнянський і Веделі, мовою незрівнянних мелодій озвучили до них Лисенко й Стеценко, Леонтович і Лодкевич, оживили з партитур творів, що віками, задовго до нашестя сталінсько-брежнєвських руйнівних дунали під склепінням наших божественно прекрасних церков та соборів. Духовна класика України стала для голландців не просто мистецьким захопленням, вона стала для них справою життя, який варто посвятити себе доостанку. Так поведистися могли тільки люди не самозамкнуті, чиї серця безоглядно відкрили до надбань культури будь-якої на-

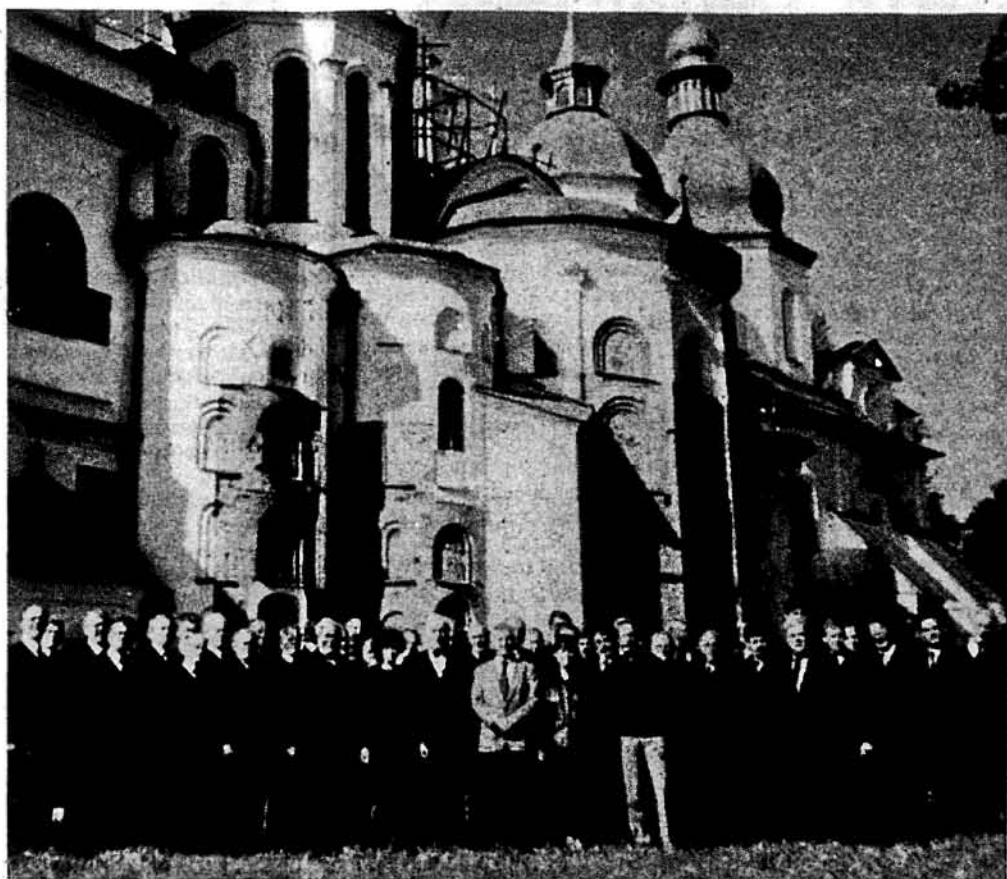
ції, і, мабуть, саме їх, людей, здатних неупереджено, об'єктивно ставитися до всіх духовних цінностей людства, варто називати людьми справді цивілізованими. В хорі співають люди католицької віри, та це не стало для них перешкодою до пізнання творчості, що брала початки від обрядовості православної, візантійської, і це для нас також має бути, надто ж у часи конфронтації, уроком цивілізованості, терпимості, нагадувати про те, що широким природно людські прагнущі до загартування життя, будувати взаємини на засадах істинно гуманістичних.

Отже, хор, народжений з людської злагоди й любові, йде у світ. З незмінним успіхом виступав він у різних країнах, його співу лунають у Парижі, Відні, в Вестмінстерському соборі Лондону, а на 1000-ліття Хрищення України-Русі голландських співаків запрошують до Риму, де вперше в історії, виказавши високу шану багатовіковій українській музиці, разом з Папою Римським та всіма кардиналами унікальний цей хор слухають посланці амбасадори з 27-ми держав світу. Окрім держав тієї, де народилися ці дивовижні витвори генія людського...

І ось цей хор перед нами. Чи можна без хвилювання думати, що перед тобою потік великих мореплавців, філософів, мислителів, нащадків тих, що витворили одну з найдавніших європейських цивілізацій, виказавши своє дивовижне уміня в ремеслах, малярстві, господарюванні і навіть у квітницькості, сини того народу, що й нині так успішно дає собі лав на своїй зеленій, високо впорядкованій, цілою системою дамб відгороджений від моря землі (майже сорок відсотків території їхньої країни — це ж колишнє морське дно, що його людина видобула для обробки своєю мудрою невесілою працею).

Коліс довелось бути в тій країні — країні улюбленого Шевченком Рембранда.

О. Гончар про Візантійський хор

Співаки Візантійського хору біля собору св. Софії в Києві.

та, була нагода подивуватися рідкісній впорядкованості тамтешнього життя, бачити плянтації чудових тюльпанів, що їх голландці так уміло вирощують, експортуючи потім свої квіти в різні країни... Це довелося тоді від когось почути, що теперішні люди не мають фольклору і що вони не співають, — колись, може, співали, а тепер ні.

І ось на київській сцені стоять їхні співаки. Багато людей свих, ніби зморожених (а ім'я після цього центру ще виступати в опівнічному концерті в Покровській церкві на Подолі). Як вони співають, як витримують навантаження, адже серед них чимало людей похилого віку?

І граву спів! На очах одразу, миттєво ніби відмолодили всі! Ніби славетні наші Гмиря й Патержинський і всі генії нашого співу, виснажені якоюсь небесною силою, постали з небуття, щоб явити нащадкам свою немерущість, своє безсмертя...

Варто сказати, що концерт Візантійського хору відбувався в приміщенні спеціального, де, як стало нещодавно відомо киянам, в роки терору чинили свої злочини криваві сталінці. Йдеться про Жовтневий палац, що його кияни вимагають передати під „Меморіал” і вимагають слухати... Бо саме ж тут, у підземеллях цієї споруди, були розміщені катівні НКВД, саме звідси ножами вивозили замордованих у глухі позаміські байраки, в темні хащі Биківнянського лісу. Тож виникли сумніви, чи можливо йти в таке місце на концерт? Кажуть, гості також спершу вагалися, та все ж вирішено було, що трагічний спів, голос пам'яті й болю має пролунати саме тут, де з підземель ще й досі ніби чується стогін замордованих, замучених наших співвітчизників.

Програма цього вечора була дбрана з винятковою тактовністю, тим-то цей незвичайний концерт вийшов в могутній ревієм, сповнений величезної емоційної сили.

Багато творів, зокрема і сквородинське „Де згода в сімействі”, заля слухала стоячи.

Репертуар хору дуже вдало доповнився виступом широко знаного на Заході співака-бандуриста з Англії Володимира Лушві. Виконана Лушвім зі справжнім блиском і рідкісним темпераментом старовинна козацька дума, без сумніву дорівнювала своєму довершеному тим класичним шедевром, що ми почули цього вечора з уст голландських співаків.

Оскільки керівник хору д-р Антонович, людина, як виявилось, вже немолода і здоров'я не ідеального, то час-від-часу на зміну йому за диригентський пульт м'являвся чарівна українка з Канади на ім'я Катітка, яка й сама є керівником жіночого ансамблю в Торонто, — до речі, вона з своїми друзями нібито має намір наступного року теж завітати на Україну. Бурю оплесків зустрічали кияни канадську Катітку і їхню захоплену було цілком виправдане витонченню виконавською майстерністю нашої гості.

Прикро, однак, що ані міністерство культури республіки, ані українське телебачення не позулися традиційної байдужості там, де мав би запанувати інший стиль. Мовби забувши, що діють вони в умовах уже суверенної держави і мали б виконувати свої обов'язки з більшим зацікавленням і почуттям відповідальності, ці офіційні установи не виявили належної гостинності, не пошанували, як то годиться, голландських друзів за їхню відданість і любов до української музики і до нашої мови. А жалі. Бо ж такий концерт, може, буває раз у житті. Бо ж гості в своїй щедрій талановитості принесли нам, мовби заново для нас відкрили, такі неоціненні скарби української духовності, що ми їх, здається, й самі не завжди усвідомлюємо повністю.

Хочеться висловити глибоку вдячність голландським співакам та їхньому керівникові за мистецький подвиг, за те, що вони дали відчуття всім нам живий подих національного відродження, збагнути, яким значним може бути внесок українського народу у культуру європейську і світову.

КОРЕСПОНДЕНТ СОВЕТСЬКОГО пресоового агентства ТАСС у Вашингтоні Ігор Борисенко повідомив, що дружина віцепрезидента З'єднаних Штатів Америки Мерилін Квєйла відвідає Советський Союз від 14-го до 20-го листопада цього року. Вона приїде до Москви разом з делегацією в складі якої будуть представники американських і міжнародних організацій, які займаються справами підготовки і вишколу осіб потрібних для рятунку людей на випадок більшої катастрофи чи війни. Покищо не відомо хто ще супроводжатиме дружину віцепрезидента Дена Квєйла до СССР.

ПІД ЧАС ПРЕСОВОЇ конференції в Білому Домі президент З'єднаних Штатів Америки Джордж Буш повідомив, що він все ще надіється на мирне поладження справи конфлікту в районі Перської затоки і виведення іракської армії з Кувейту, але він, згідно з Урядом ЗСА, не виключає можливості війни. „Покищо ми робимо усі заходи, щоб справу конфлікту поладити мирними дипломатичними засобами, бо в сьогоднішній ситуації воєнні дії повинні бути останнім засобом, якщо вже всі інші способи вичерпані і справи не можна поладити”, — заявив Президент.

ВІДІШЛИ

● ВІД НАС ●

ТЕОДОР САЛАМАН, член УНС Відд. 259-го ім. Роджаста Пречистого Дня Марії в Чикаго, Іл., помер 17-го вересня 1990 року на 62-му році життя. Нар. 8-го червня 1928 року в Польщі. Членом УНС став 1944 року. Залишив у смутку дружину Долорес. Похорон відбувся 19-го жовтня 1990 року на цвинтарі „Фларіда Нешенел Семетері” в Бушеллі, Фла.
Вічна Йому Пам'ять!

Юлія Гуглик, секр.

ЛЮДЗ А. ЗАВАДЬКО, член УНС Відд. 288-го ім. св. Димитрія в Бетлемеї, Па. помер 13-го жовтня 1990 року на 78-му році життя. Нар. 2-го червня 1913 року в Україні. Членом УНС став 1946 року. Залишив у смутку дружину Етел, синів Леонарда і Алана; братів Волтера, сестер Павлину Скібі і Марію Пирселл та троє онуків. Похорон відбувся 22-го жовтня 1990 року на цвинтарі Св. Спаса в Бетлемеї, Па.
Вічна Йому Пам'ять!

Дмитро Мучастий, секр.

ІГОР ЧАЙКОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 498-го Т-ва „Дістерт” у Ванкувері, Б. К. помер 8-го жовтня 1990 р. на 66-му році життя. Нар. 1924 р. в Гордіні, Зах. Україна. Членом УНС став 1986 року. Залишив у смутку дружину Леоніду, дві дочки Ірку і Віру, сина Романа, двох зятів Діана і Маріана і троє онуків, покійний був довголітнім передсідником 498-го Відділу. Похорон відбувся 10-го жовтня 1990 року на цвинтарі Форест Ловн Парк, Бирмабі, Б. К.
Вічна Йому Пам'ять!

Алекс Карпінський, секр.

МАРІЯ СМЕРЕЧИНСЬКА, член УНС Відд. 291-го ім. Т. Шевченка в Клівленді, Огайо, померла в жовтні 1990 року. Нар. 24-го березня 1923 року в селі Салі-ва, Україна. Членом УНС стала 1962 року. Залишила у смутку мужа Николу, синів — Адама, Джана, Денні Мішел, двоє онуків; сестру Емілію і двоє братів в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Пармі, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!

Віра Нагора, секр.

ПЕТРО СЕМЕГЕН член УНС Відд. 175-го ім. св. Миколая в Дітроїті, Миш., помер 15-го жовтня 1990 року на 68-му році життя. Нар. 1922 року в селі Липиці Долішні, Україна. Членом УНС став 1968 року. Залишив у смутку дружину Марію, дві дочки Анну з мужем Грінстоном і Христину; сина Івана з дружиною; одного онука та ближчу і дальшу родину на Україні, в Америці і в Канаді. Похорон відбувся 18-го жовтня 1990 року на цвинтарі Гренд Ловн, Дітроїт, Миш.
Вічна Йому Пам'ять!

Ярослав Базюк, секр.

Вже появилася

книга

A Thousand Years of Christianity in Ukraine

A THOUSAND YEARS OF CHRISTIANITY IN UKRAINE

„ТИСЯЧА РОКІВ ХРИСТИАНСТВА НА УКРАЇНІ”
(англійською мовою)

Хронологія Християнства на Україні від 1-го століття до 1988 року. Великий формат, багато фотографій і ілюстрацій (також кольорові), тверда обкладинка, літосуваний папір. Видання Сполоскипу і Краєвого Комітету Тисячоліття Християнства на Україні у США, 1988. Балтимор, стор. 312, ціна 50.00 дол.

Набувати у книгарні Свободи

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью Джерсі обов'язково додати до ціни 7% продажного податку.

НА РІЗДВЯНІ СВЯТА: КУТЯ, МАК, ГРИБИ, СВЯТОЧНІ КАРТОЧКИ, КОЛЯДІ (касетки — платівки), ВИСИЛАЄМО ПОШТОЮ.

РОЗШУКИ

Родина з села Луги, а також Саша і Надя з Києва шукають

ГРИГОРІЯ КІНЦАКА сина Якіма з села Бондурівка, район Чечельницький, народжений 1910 року. Писати на адресу:
Prof. Phillip Gillette
Old Dominion University
Norfolk, VA 23529-0088

ПРАЦЯ

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ до опіки дітей шкільного віку та до легкої домашньої праці. Приватна кімната з ланцюжком. Телефонувати на число (201) 894-1895 веч.

FOR RENT

2 bedroom apartment in retirement village. Exit 120 — N.J. Garden State Parkway. Please call: (201) 739-3207

SERVICE

UKRAINIAN TYPEWRITERS also other languages complete line of office machines & equipment
JACOB SACHS
251 W 98th St.
New York, N.Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
7 days a week

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похороном в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
ЛІУС НАЙГРО — директор
Родина ДИМИТРИ

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ЦИРА і ЧЕСНА Our Services Are Available Anywhere in New Jersey Також займаємося похороном на цвинтарі в Бавнд Брук у переписаних Тілініх Останків з різних країн світу

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue (corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Брук, св. Духа в Гемптонбургу та інших

ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА

Cypress Hills Monuments

Власник — український ВОЛОДИМИР БОЛАНСЬКИЙ,

К. М. КАРДОВИЧ
О. ЛОБАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel. (718) 277-2332

Відкрито кожного дня в суботу включно від 9 до 5 по пол. в неділю від 10 до 4 по пол. На багання і для вигод клієнтів радо заїдемо до Вашого дому з проєктами і порадами.